

Πλευρές της εξέλιξης των θεωριών της πολιτικής οικολογίας

Παρέμβαση: Ηλίας Γιαννίρης
Ιδρυτικό μέλος των Οικολόγων Πράσινων, Επικ. Καθηγητής
Πολυτεχνείου Κρήτης.

Πράσινο Ινστιτούτο
Σεμινάριο 15 ωρών

«Οι θεωρητικές βάσεις της πολιτικής οικολογίας»
Ημέρα 4η: 26-2-2020, ΤΕΕ Νίκης 4, ώρα 6:00-9:00 μ.μ.

Διαφωτισμός και πολιτική οικολογία

Σε κάθε περίοδο από την εποχή της Αναγέννησης και μετά, η ανάπτυξη της επαναστατικής σκέψης επηρεάστηκε βαθύτατα από κάποιον επιστημονικό κλάδο σε συνδυασμό συχνά με μια φιλοσοφική σχολή.

(HERBER LEWIS, Εισαγωγή στο Μπούκτσιν Μ – Ρόμπερτς Α Η ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ)

Η επιστήμη, βοήθησε να αναπαραχθεί η τεχνολογία της και η υλική αφθονία... Το προμηθεϊκό σχέδιο, στου οποίου τη μοντέρνα εκδοχή έδωσε ζωή ο Διαφωτισμός παραμένει ουσιαστικά άθικτο.

Η ιστορική σημασία της πολιτικής οικολογίας συνίσταται στο ότι αποτελεί μια πρόκληση γι' αυτό το σχέδιο και για τις κανονιστικές αρχές και τις πρακτικές που το συντηρούν. (Ντόμπσον,

Πράσινη Πολιτική Σκέψη, 2013)

Διαφωτισμός vs Ρομαντισμός. Διαφωτισμός vs Πολιτική Οικολογία

Η συγκεκριμένη ιδεολογία της πολιτικής οικολογίας επιχειρείται από το νεοφιλελευθερισμό να θεωρηθεί ως **ρομαντική αντίδραση της εποχής μας**, όπως ο Ρομαντισμός που υπήρξε ως αντίδραση στο Διαφωτισμό και τις πρώιμες μορφές εκβιομηχάνισης (Ντόμπσον, Πράσινη Πολιτική Σκέψη, 2013).

Από την άλλη πλευρά, πολλές εκδηλώσεις του πράσινου κινήματος υποστηρίζουν την επαναφορά στην ύπαιθρο και την καλλιέργεια «δέους» απέναντι στα φυσικά φαινόμενα, διευκολύνοντας έτσι να θεωρηθεί ως ρομαντισμός η νέα ιδεολογία της της πολιτικής οικολογίας.

Αυτή η αντίληψη περί ρομαντισμού απευθύνεται σε αδαείς, στο ευρύ κοινό που είναι απληροφόρητο και ανενημέρωτο.

- Απάντηση δίνουν η **συνειδητή πραγματιστική εκτίμηση** της μη βιωσιμότητας των σημερινών πολιτικών και οικονομικών πρακτικών.
- Απάντηση δίνει το ότι η επιτυχία της μοντέρνας πολιτικής οικολογίας έχει διαμεσολαβηθεί και συντηρηθεί σε αυξανόμενη έκταση από την **επιστημονική έρευνα**.

Ο Ρομαντισμός αντίθετα δεν είχε τέτοια χαρακτηριστικά και ήταν μια συναισθηματική αντίδραση στο Διαφωτισμό. (Ντόμπσον, Πράσινη Πολιτική Σκέψη, 2013).

Ένα εξελισσόμενο θεωρητικό πεδίο για την πολιτική οικολογία

Τη 10ετία του '80, στα πρώτα στάδια ανάπτυξης της πολιτικής οικολογίας, ο κόσμος ήταν αρκετά διαφορετικός από ότι σήμερα. Οι πολιτικές διαμάχες που κυριαρχούσαν ήταν μεταξύ αριστεράς και δεξιάς. Το αντιπυρηνικό κίνημα γεννούσε μια νέα πολιτική που δεν εντασσόταν στο φάσμα αριστεράς-δεξιάς. Μια πολιτική που έθετε σε αμφισβήτηση την **πορεία της «ανάπτυξης» και της ίδιας της επιστήμης και τεχνολογίας**, σπάζοντας μια πολιτική παράδοση πάνω από 200 χρόνων.

Ζητήματα όπως η δηλητηρίαση από παρασιτοκτόνα, η όξινη βροχή, η τρύπα του όζοντος έκαναν εμφανή την εύθραυστη σχέση μας με τον μη-ανθρώπινο φυσικό κόσμο, και για πρώτη φορά φάνηκε ότι **η ζημιά** δεν είναι τοπικής εμβέλειας ή προσωρινή, αλλά **συστημική και ενδημική**.

Όλα πρέπει να αλλάξουν. Η οικονομία δεν μπορεί αενάως να επεκτείνεται. Τα συστήματα κυβερνητισμού πρέπει να αλλάξουν. Οι ιδεολογίες του Διαφωτισμού φαίνεται ότι έφτασαν στα όριά τους.

Ο ώριμος μοντερνισμός γεννά την πολιτική οικολογία (‘60-‘70-‘80)

Στις μέρες μας η εποχή χαρακτηρίζεται ως μετανεωτερική (3^η και 4^η).

Προηγήθηκε η εποχή της νεωτερικότητας, ή του μοντερνισμού, η εποχή που άνοιξε με τη βιομηχανική επανάσταση (1^η και 2^η), την ανάπτυξη της επιστήμης και της τεχνολογίας, και φυσικά συνοδεύτηκε από αντίστοιχες φιλοσοφικές σχολές (ουτοπία, μαρξισμός, αναρχία, σοσιαλδημοκρατία, φιλελευθερισμός κλπ).

Η μεταπολεμική ωρίμανση του μοντερνισμού (καταναλωτισμός, βιομηχανοποιημένη γεωργία, πυρηνική ενέργεια, ιατρική, εκθετική αύξηση πληθυσμού κλπ) έφερε στο προσκήνιο κοινωνικά κινήματα, ριζοσπαστικοποίησε ή συντηρητικοποίησε θεωρίες και έφερε στο προσκήνιο την πολιτική οικολογία.

Το κρίσιμο σημείο της οικολογικής κρίσης που αντιμετωπίζουμε σήμερα, είναι η ίδια ακριβώς **η ικανότητα του πλανήτη να διατηρήσει αναπτυγμένες μορφές ζωής**. Αυτό είναι και το θεμελιώδες πρόταγμα της πολιτικής οικολογίας.

Η πολιτική οικολογία: Το μερικό και το ολικό

- Η ανακύκλωση, οι ΑΠΕ από μόνα τους δεν θα λύσουν το πρόβλημα. Είναι όμως **μέρος** της στρατηγικής για μια βιώσιμη κοινωνία.
- Οι έρευνες στο **θέμα της ευτυχίας** έχουν ενισχύσει αρκετά τον επί χρόνια ισχυρισμό των πράσινων ότι η ικανοποίηση δεν απορρέει αναγκαστικά από τον πλούτο και το ΑΕΠ. Ανεπαρκής και ενδεικτικός ο δείκτης του ΑΕΠ.
- Η επίκληση των πράσινων για μια **οικολογική, μη βίαιη, μη εκμεταλευτική κοινωνία**, τους κάνει να υπερβαίνουν το φάσμα αριστερά-δεξιά.
- Η ιδεολογία της πολιτικής οικολογίας **δεν είναι μονοθεματική**. Το πεδίο προβληματισμού των πολιτικών οικολόγων είναι καινούργιο. Οι προσεγγίσεις που εστιάζουν σε μεμονωμένα περιβαλλοντικά προβλήματα δεν ανταποκρίνονται στη βαρύτητα των προβλημάτων αυτών γιατί λείπει η ολοκληρωμένη θεώρησή τους.
- Γίνεται **κριτική των μηχανιστικών μορφών λογικής**.
- **Παλιά μοτίβα αποκτούν καινούργιο νόημα** διαμορφώνοντας μια πλήρως αναπτυγμένη μοντέρνα πολιτική ιδεολογία. (Ντόμπσον, Πράσινη Πολιτική Σκέψη, 2013)

Βαθειά οικολογία και οικολογισμός (1)(Ντόμπσον -2013)

Η βαθιά οικολογία (Arne Naess, 1972) πριν από μερικά χρόνια θεωρείτο βάση της ριζοσπαστικής πολιτικής –οικολογικής σκέψης (Curry, 2006). Αποτελούσε πεποίθηση ότι ήταν αναγκαία μια θεμελιώδης ηθική μεταστροφή γιατί ο φυσικός κόσμος ως οντότητα αξίζει ηθικής αντιμετώπισης.

- Ειδισμός –speciesism των Singer- 1975, Regan- 1988
- “Συμφέρον στην ευημερία” του L. Johnson-1991
- Αυτοποίηση –autopoiesis (αυτοανανέωση) της Eckersley-1992
- Πράσινη θεωρία της αξίας (Goodin, 1992)
- Βιοσφαιρικός εξισωτισμός (Naess- 1973)
- Αναζήτηση ενός τρόπου να επενδυθεί αξία σε μη ανθρώπινα όντα.
- Η έννοια της εγγενούς αξίας.

Σήμερα, οι περισσότεροι οικοφιλόσοφοι θεωρούν ανυπέρβλητες τις δυσκολίες στη διεύρυνση της εργασίας των θεωρητικών επί των δικαιωμάτων των ζώων και στην υποστήριξη μιας θέσης περί «εγγενών αξιών» για τη φύση.

Εστιάζουν στην καλλιέργεια «**μιας στάσης ζωής**» μάλλον παρά σε έναν «**κώδικα συμπεριφοράς**» (Φόξ -1986, στο Τόμπσον σ.69).

Βαθεία οικολογία και οικολογισμός 2

Μια περιβαλλοντικά ορθή ηθική μπορεί και πρέπει να αναδυθεί μόνο μέσα από μια νέα κοσμοαντίληψη και δεν είναι εφικτή μέσα στο σημερινό ηθικό λόγο.

Υπάρχει δισταγμός μπροστά στις συνέπειες της συγκρότησης μιας στιβαρής **θεωρίας εγγενών αξιών** σήμερα. Απαιτείται **αλλαγή συνείδησης**. Αυτή όμως δεν είναι απομονωμένη από τις κοινωνικές συνθήκες που την τρέφουν.

Η κριτική των κοινωνικών σχέσεων πρέπει να καταδεικνύει την μη ικανοποίηση και ότι είναι **επιθυμητές νέες αντιλήψεις περί αυτοπραγμάτωσης και ευτυχίας** (Thompson 1983).

Το ηθικό πρόταγμα της βαθιάς οικολογίας έχει αποκεντρωθεί τα τελευταία χρόνια υπέρ μιας «περισσότερο πολιτικής» στάσης.

Η περιβαλλοντική φιλοσοφία δεν κατόρθωσε μέχρι σήμερα να αποβεί πρακτική.

Μια πρακτική φιλοσοφία θα εμπεριείχε μια στρατηγική κοινωνικής αλλαγής ένα πρόγραμμα γύρω από το οποίο οι ακτιβιστές θα μπορούσαν να δουλέψουν και μέσα στο οποίο οι διαφωνίες θα αφορούσαν σε θέματα **τακτικής και όχι στρατηγικής**.

Μετανεωτερική εποχή και ωρίμανση της πολιτικής οικολογίας

Η μετανεωτερική εποχή (μετά τη 10ετία του 1980) σχετίζεται με την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών (Ψηφιακή, ΓΤΟ-γονιδιακή, νανοτεχνολογία κλπ), τη διείσδυση νέων πρωτόγνωρων αγαθών, κοινωνικών και εργασιακών σχέσεων και, μεταξύ άλλων και νέων πολιτικών.

η πολιτική οικολογία θεωρητικοποιείται όλο και περισσότερο, ακολουθεί τις εξελίξεις, τα κινήματα και την «πράξη», **αλλά ακόμη σήμερα δεν διαθέτει μια «μεγάλη θεωρία», μια μετα-αφήγηση ή μια ολοκληρωμένη θεωρητική υποστήριξη.**

Παρόλα αυτά, οι μελετητές συμφωνούν σε ένα συγκεκριμένο χαρακτηριστικό της πολιτικής οικολογίας, ότι είναι συνήθως "πολιτικά φορτισμένη και όχι πολιτικά αδρανής». (Ντόμπσον, Πράσινη Πολιτική Σκέψη, 2013)

Όπως ακριβώς η νέα εποχή της μετανεωτερικότητας δεν έχει ακόμη το δικό της όνομα, έτσι και η πολιτική οικολογία, το τελευταίο ιστορικό ρεύμα φιλοσοφικής σκέψης, δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί ως θεωρία. Μάλιστα, όσο η πολιτική οικολογία ωριμάζει, παρακολουθεί τις εξελίξεις και διαμορφώνει πολιτικές, τίθεται το ερώτημα αν η ύπαρξη πολλών συνιστωσών είναι και το ιδιαίτερο στοιχείο δυναμισμού της πολιτικής οικολογίας και επομένως αυτό είναι και το θεμέλιο της θεωρητικής ολοκλήρωσης της.

Δυνατά σημεία- αδυναμίες

Η πολιτική οικολογία παρακολουθεί τις εξελίξεις των νεομαρξιστικών και μετα-μαρξιστικών προσεγγίσεων που αναπτύσσονται, επισημαίνει τα δυνατά σημεία και τις ανεπάρκειες αυτών των προσεγγίσεων και σταδιακά εξελίσσει τη δική της θεωρητική προσέγγιση.

Χαρακτηριστικό της πολιτικής οικολογίας είναι ότι **μπορεί να ενσωματώνει** τις νεότερες φιλοσοφικές εισροές και προσεγγίσεις που έρχονται από διάφορα νέα πεδία σκέψης, δράσης, κινημάτων και πολιτικών.

Παρ' όλο που η πολιτική οικολογία έχει αντλήσει σημαντικά διδάγματα από διάφορες περιοχές του κόσμου (π.χ. το κίνημα Chipko στην Ινδία στη 10ετία του '70, τα κινήματα των ιθαγενών στον Αμαζόνιο κλπ), η κύρια πολιτική δυναμική της είναι ακόμη εστιασμένη στις αναπτυγμένες χώρες του Βορά.

Αποτελεί πολιτικό στόχο η «**οικουμενικοποίηση**» της πολιτικής οικολογίας .

Ιδεολογία

Η πολιτική οικολογία καλείται να διαλέξει τα καλύτερα στοιχεία του παρελθόντος και να συνθέσει προτάγματα για έναν άλλο κόσμο.

Πρωτίστως καλείται να παρουσιάσει μια συγκροτημένη πολιτική ιδεολογία.

Οι τρεις βασικές παράμετροι μιας ιδεολογίας είναι:

1. Αναλυτική περιγραφή της κοινωνίας. Χάρτης με σημεία αναφοράς
2. Επαγγελία μιας συγκεκριμένης μορφής κοινωνίας. Επίκληση αντιλήψεων σχετικά με την ανθρώπινη κατάσταση οι οποίες συντηρούν μεν και αναπαράγουν νέες ιδέες για τη φύση μιας τέτοιας κοινωνίας.
3. Παροχή ενός προγράμματος πολιτικής δράσης ή παροχή του τρόπου μετάβασης από τη σημερινή κοινωνία σε αυτήν που επαγγέλλεται η συγκεκριμένη ιδεολογία. (Ντόμπσον, 2013 σ. 22)

Η πορεία της συγκρότησης της ιδεολογίας της πολιτικής οικολογίας

1. Αναλυτική περιγραφή της κοινωνίας. Χάρτης με σημεία αναφοράς. (Περιβαλλοντικά προβλήματα, κοινωνικά προβλήματα, οικονομικά προβλήματα, η σχέση μεταξύ τους, ρόλος τεχνολογίας, κοινωνία και φύση.)
2. Επαγγελία μιας συγκεκριμένης μορφής κοινωνίας. Επίκληση αντιλήψεων σχετικά με την ανθρώπινη κατάσταση οι οποίες συντηρούν μεν και αναπαράγουν νέες ιδέες για τη φύση μιας τέτοιας κοινωνίας. (μεταβιομηχανική τεχνολογική ευημερούσα παρέχουσα υπηρεσίες κοινωνία, μεταβιομηχανική αποκεντρωμένη αγροτική οικονομία που ακολουθεί μια αποτυχημένη εκβιομηχάνιση, βαθειά οικολογία, ανθρωποκεντρισμός, οικοκοινότητες, λιτή αφθονία, τοπικοποίηση κλπ)
3. Παροχή ενός προγράμματος πολιτικής δράσης ή παροχή του τρόπου μετάβασης από τη σημερινή κοινωνία σε αυτήν που επαγγέλλεται η συγκεκριμένη ιδεολογία. Αξίωμα: Να είμαστε ανοιχτοί στην ύπαρξη της κυρίαρχης και της δευτερεύουσας αντίληψης σε όλα τα επίπεδα και να μην αφήνουμε τις κυρίαρχες αντιλήψεις να επισκιάζουν τις δευτερεύουσες.
(Αρχές: Μη βία, αφοπλισμός, όχι ανισότητες, αλλαγή αντιλήψεων, εθελοντισμός και δράση, δημοκρατία, διακυβέρνηση, αλληλεγγύη μεταξύ μελών και μεταξύ γενεών, κλπ.)

Οικολογισμός: Δύο εκδοχές

Η μεταρρυθμιστική εκδοχή ενισχύει μάλλον παρά αμφισβητεί την κατανάλωση και ορισμένα είδη τεχνολογίας (πολιτική των φίλτρων απορρόφησης του CO₂, σπρέι χωρίς CFC, υβριδικά αυτοκίνητα, πυρηνική ενέργεια). [Αντιστοιχεί με τον περιβαλλοντισμό]

Η ριζοσπαστική εκδοχή αποβλέπει σε μια μη βίαιη επανάσταση, που θα ανατρέψει/μεταβάλει τη ρυπαντική, αρπακτική και υλιστική βιομηχανική κοινωνία μας στο σύνολό της, και στη θέση της θα δημιουργήσει μια νέα οικονομική και κοινωνική τάξη πραγμάτων η οποία θα επιτρέπει στα ανθρώπινα όντα να ζουν σε αρμονία με τον πλανήτη.

Αυτή η εκδοχή συνιστά την πιο ριζοσπαστική και σημαντική πολιτική και πολιτισμική δύναμη από τη γέννηση του σοσιαλισμού. (Porritt and Winner, 1988 , στον Α. Ντόμπσον).

Νεοφιλελευθερισμός, πολιτική οικολογία, κοινωνία

- Αποτελεί ιδιόμορφη περίπτωση το γεγονός ότι τα σημερινά «καθεστώτα» υιοθετούν και προσαρμόζουν σημαντικά προτάγματα της πολιτικής οικολογίας, δημιουργώντας έτσι ένα **μεταβαλλόμενο και εξελισσόμενο πεδίο πολιτικής ωρίμανσης**. Σήμερα, έχουν ουσιαστικά υιοθετήσει το Green New Deal, που πρώτο προώθησε το Ευρ. Πράσινο Κόμμα, και το έχουν αναπροσαρμόσει στις νεοφιλελεύθερες πολιτικές, προσπαθώντας να θέσουν την όποια κοινωνική δυναμική μέσα σε αυτό το πλαίσιο. Είχαν προηγηθεί ο αγώνας για τα CFC και την τρύπα του Όζοντος (earth first!) και το μοντέλο της αειφορίας (Brutland).
- Σε κοινωνικό πεδίο κυριαρχεί η αντίληψη ότι είναι πολυτέλεια να ασχολούμαστε με περιβαλλοντικά προβλήματα τη στιγμή που πρέπει πρώτα να λυθούν άλλα πιο επείγοντα ζητήματα όπως η ανεργία και η κοινωνική στέρηση.
- Όταν δίνονται οικονομικά κίνητρα για συγκεκριμένης κατεύθυνσης περιβαλλοντικές πολιτικές μπορεί να υπάρχει ευρεία κοινωνική αποδοχή (π.χ. ηλιακοί θερμοσίφωνες). Σε αυτό το πεδίο η μεταρρυθμιστική εκδοχή της πολιτικής οικολογίας είναι στα καλύτερά της και σπάνια αντιτίθεται στη συγκεκριμένη κατεύθυνση αυτών των πολιτικών.
- Όσο και αν κάποιες από αυτές τις πολιτικές είναι θετικές, είναι ωστόσο αποσπασματικές. Παράλληλα, άλλες τέτοιες κατευθυντήριες πολιτικές (στοχαστικές ΑΠΕ, βιομηχανικές ΑΠΕ, green deal) διαμορφώνουν συντηρητικές κοινωνικές αντιστάσεις, καλλιεργούν εφησυχασμό και διεμβολίζουν και αποστεώνουν το συνολικό σώμα προτάσεων της ριζοσπαστικής πολιτικής οικολογίας.

«Ιδιαίτερα η Ελλάδα πέρασε ένα από τα πιο βάνανυσα πειράματα λιτότητας με τους ανθρώπους της, και ειδικά τους φτωχότερους και πιο ευπαθείς, να υποχρεώνονται να επωμισθούν το βάρος μέτρων τα οποία σχεδιάστηκαν για την αντιμετώπιση μιας οικονομικής και κοινωνικής καταστροφής που δεν δημιούργησαν οι ίδιοι» (Α. Ντόμπσον, 2013).

Αυτή η Ελλάδα δίνει μια πρόγευση τι σημαίνει απρογραμμάτιστη λιτότητα, συρρίκνωση και φυσικά απρογραμμάτιστη «αποανάπτυξη».

Κάποτε πρέπει να σχεδιάσουμε και να οικοδομήσουμε μια κοινωνία «σταθερότητας», μια κοινωνία όχι μόνο βιώσιμη αλλά και δίκαιη.

Η ανάλυση που κάνει η πολιτική οικολογία την οδηγεί σε αναζήτηση πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών λύσεων που υπερβαίνουν την αφήγηση της νεωτερικότητας. (Ντόμπσον, Πράσινη

Εξέλιξη των θεωρητικών προσεγγίσεων της πολιτικής οικολογίας

1969-1989: 1^ο κύμα. Πολιτική ιδεολογία -επεξήγηση και ανάλυση των πολιτικο-ιδεολογικών πτυχών της περιβαλλοντικής πολιτικής. Ανάγκη διαφοροποίησης μεταξύ περιβαλλοντισμού και οικολογισμού. Ανάπτυξη του Οικοσοσιαλισμού.

1991-1999 : 2^ο κύμα. πολιτική θεωρία, κριτική διερεύνηση της σχέσης μεταξύ της περιβαλλοντικής πολιτικής και μειζόνων θεμάτων και εννοιών της πολιτικής θεωρίας, όπως η δημοκρατία, η δικαιοσύνη, η ιδιότητα του πολίτη.

Έκρηξη δημοσιεύσεων πάνω στον οικολογισμό, δηλαδή στη θεωρητική προσέγγιση στην περιβαλλοντική πολιτική (Ντόμπσον, 2013)

Ο οικολογισμός είναι μια **αυτοτελής πολιτική ιδεολογία**, διακριτή και διαφορετική από τις άλλες με τις οποίες συναγωνίζεται στην αυγή του 21^{ου} αι.

Οι στόχοι του οικολογισμού δεν μπορούν να επιτευχθούν χωρίς αυτονομία.

Βαδίζοντας προς το μέλλον

Οι «πολιτικοί οικολόγοι» φέρνουν στο επίκεντρο την τεχνολογία και είναι κριτικοί απέναντί της χωρίς να είναι τεχνοφοβικοί. Σίγουρα είναι ο **μόνος υπαρκτός πολιτικός χώρος που αγωνίζεται ενάντια στη μονοκρατορία και θεοποίηση της τεχνολογίας, ενάντια στο κυρίαρχο δόγμα ότι η τεχνολογία βρίσκει πάντα λύσεις για όλα.**

Η κατεύθυνση της τεχνολογίας είναι το ζητούμενο και οι **ανθρώπινες κοινωνίες θα πρέπει να επιβάλουν ρυθμίσεις στις τεχνολογικές εξελίξεις.** Ήδη σήμερα είναι ορατοί οι κίνδυνοι π.χ. της κλωνοποίησης, και των γενετικά τροποποιημένων οργανισμών, που επιβάλλουν τη βιοηθική, δηλαδή την ύπαρξη κανόνων και την εφαρμογή τους. Παρόμοιο πεδίο διαμορφώνεται και με την τεχνητή νοημοσύνη και την ηθική.

Το ίδιο ισχύει και με την **ανισότητα στον πλανήτη, την δικαιοσύνη, την αξιοκρατία και το σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα.**

THE WORLD IN 50 YEARS?

The new ecology of the world-to-come:

Humans, Robots, Virtual Characters, Bioengineered Organisms,
Cognitive, Mechanical and Biological Prosthetics,
Smart Environments, Close-coupled Human-Machine Systems

A worthy Purpose:

Harmonious, Mutually Beneficial
Symbiosis within the new World Ecology

«Με τρόπο που να περιλαμβάνει όλο και μεγαλύτερα τμήματα κατοίκων της ανθρωπότητας, με κάποιες βασικές αρχές που θα θέλαμε να υπάρχουν, όπως η αξιοκρατία, η δικαιοσύνη και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων»

Ο κόσμος σε 50 χρόνια;

Η νέα οικολογία του κόσμου που θα έρθει:

Άνθρωποι, Ρομπότ, Εικονικοί χαρακτήρες, Βιο-μηχανικοί οργανισμοί,
Γνωστικά, Μηχανικά και Βιολογικά πρόσθετα,

Έξυπνα Περιβάλλοντα, στενά συνδεδεμένα συστήματα Ανθρώπων-Μηχανών
Ένας άξιος Σκοπός: Αρμονική, Αμοιβαία επωφελής Συμβίωση μέσα στη νέα

Παγκόσμια Οικολογία.

Νίκος Μαυρίδης, PhD, Massachusetts Institute of Technology, Academic & Consultant, Robotics & Artificial Intelligence,
Συνέδριο του Κύκλου Ιδεών για την Εθνική Ανασυγκρότηση, σε συνεργασία με την Συμεών Γ. Τσομώκος Α.Ε., «Η Ελλάδα Μετά
//» πραγματοποιήθηκε στις 11 & 12 Ιουνίου 2018, στο ξενοδοχείο Divanji Caravel.

Κύκλος 5: Η τέταρτη βιομηχανική επανάσταση εξελίσσεται και στην Ελλάδα – τάσεις και προκλήσεις

Ευχαριστώ για την προσοχή σας